



Att tänka på innan du utför en radonmätning

Riksdagen beslutade i slutet av 1990-talet om 16 miljökvalitetsmål. Ett av dessa 16 miljökvalitetsmål är god bebyggd miljö. Inom målet för god bebyggd miljö ingår radon, där anges det bland annat som mål att radonhalten i alla bostäder ska vara lägre än 200 Bq/m³.

Hur påverkas du som fastighetsägare?

Även du som är fastighetsägare har enligt miljöbalken ansvaret för att inte påverka miljön eller människors hälsa negativt. Eftersom radon kan orsaka lungcancer ingår det som en del av ditt ansvar att ha kunskap om fastighetens radonhalter och att vid behov åtgärda höga halter.

Hur många radonmätningar behövs?

För att få en bild av radonsituationen i en fastighet bör mätningar utföras i ett visst urval av lägenheter. För att kunna avgöra hur många radonmätningar som behöver utföras behövs ett antal uppgifter om fastigheten. Dessa anger du i ett formulär för fastighetsuppgifter. Där ska det bland annat framgå fastighetsbeteckning, adress, uppgifter om antal bostäder samt hur många bostäder som har direkt markkontakt. Du ska även fylla i hur många bostäder som ska kontrolleras och ange när mätningarna kommer att utföras. Det ifyllda formuläret kommer att användas som en plan för radonmätningar. På www.arjang.se/radon hittar du en blankett för mätplan där fastighetsuppgifterna ska anges. Mätplanen bifogas även detta utskick.

Vilka bostäder ska mätas?

Samtliga bostäder med direkt markkontakt, d.v.s. där det inte finns någon annan lägenhet eller källare under bostaden, ska mätas. I högre belägna plan bör mätning göras i minst en lägenhet per våningsplan. Mätningarna ska täcka minst 20 procent av antalet lägenheter i varje huskropp. Lägenheter som angränsar till hiss- eller ventilationsschakt (eller andra utrymmen som går vertikalt genom fastigheten) bör väljas, eftersom markradon kan ta sig upp genom sådana utrymmen. Mätningarna bör spridas i byggnaden så att minst en mätning, gärna två, görs per trappuppgång och mätning bör ske i bostäder längst ner och högst upp i varje byggnad. Ett vanligt problem är att dosor lätt försvinner efter att de placerats ut hos de boende,

exempelvis vid städning. För att säkerställa att kraven uppfylls, rekommenderar miljö- och hälsoskyddskontoret att dosor placeras ut i något fler bostäder än vad som krävs.

Hur ska mätningen utföras?

Mätningarna ska utföras under minst två månader under eldningssäsongen, d.v.s. mellan den 1 oktober och 30 april. Mätningen ska utföras med spårfilmsdosor enligt metodbeskrivning (Mätning av radon i bostäder - metodbeskrivning) från Strålsäkerhetsmyndigheten. Mätningen ska ske i minst två rum per bostad. För lägenheter med enbart ett rum ska två mätdosor placeras ut i detta rum. För ytterligare information se <http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/>. De boende ska instrueras att leva precis som vanligt med avseende på vädring, inomhustemperatur m.m. under mättiden. Det är viktigt att kontrollera att samtliga tilluftsventiler är öppna när mätdosorna placeras ut. Informera de boende om vikten av att ventilerna alltid hålls öppna. Stängda tilluftsventiler är en vanlig orsak till att halter över riktvärdet uppmäts.

Var kan jag köpa mätdosor?

I dagsläget finns fem ackrediterade mätlaboratorier:

Landauer Nordic, tel 018-56 88 80, www.landauernordic.se

Independia Control, tel 031-712 98 00, www.independiagroup.com/sv/radon/radon

MRM Konsult AB, tel 0920-604 68, www.mrm.se/radon

PASELA miljösupport AB, tel 031-769 19 75, www.pasela.se

Radonanalys GJAB, tel: 046-286 28 80, www.radonanalys.se

För mer information om ackrediterade laboratorier, se www.swedac.se.

Vad krävs för att tidigare utförda radonmätningar ska kunna tillgodoräknas?

Mätningarna ska vara utförda i minst två månader enligt Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder. Det ska tydligt framgå var mätningarna är utförda. Inga förändringar ska ha skett i fastigheten efter mätningen som kan påverka ventilationsflödena i större omfattning.

Riktvärden för radon i bostäder

Riktvärdet för radon i bostäder är 200 Bq/m³ enligt Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2004:6 (M) samt SOSFS 1999:22 (M).

Vad gör jag om riktvärdet överskrids?

Om halter över 200 Bq/m³ uppmäts i dina fastigheter måste du som fastighetsägare vidta åtgärder för att sänka radonhalterna. För att åtgärderna ska vara effektiva är det viktigt att du först tar reda på orsaken till de höga halterna. Du kan läsa mer om åtgärder på:

www.stralsakerhetsmyndigheten.se och www.radonguiden.se

Efter åtgärder ska du alltid göra en kontrollmätning för att säkerställa att åtgärderna haft avsedd effekt och sänkt halterna så att de understiger 200 Bq/m³.